

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
КАФЕДРА ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ**

**НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

**з навчальної дисципліни
“ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ
(ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО)”**

для студентів напряму підготовки:

6.140103 “Туризм”

*Схвалено на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу
1 вересня 2015 р., протокол № 1
Завідувач кафедри _____
д.е.н., проф. Скляр Г.П.*

ПОЛТАВА – 2015

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ I.

Методологічні основи туристичного країнознавства

Практичне заняття 1

Країнознавство як наукова дисципліна.

План.

1. Сутність вивчення об'єкта і предмета науки та країнознавства.
2. Міждисциплінарний характер туристичного країнознавства. Його функції і завдання.
3. Основні зарубіжні школи та наукові концепції країнознавчого дослідження.
4. Характеристика наукових принципів та закономірностей країнознавства.
5. Регіон як основний об'єкт дослідження в країнознавстві.
6. Зростання кількості країн на політичній і туристичній карті світу та їх причини.

Питання для самоконтролю

1. Виявити відмінність наукових шкіл країнознавства.
2. Назвати видатних дослідників-країнознавців.
3. Інструментарій країнознавчого дослідження.
4. Розкрити зміст програми країнознавчого дослідження.

Інформаційні джерела: 1, 3, 7, 10, 11.

Практичне заняття 2.

Країнознавство у сфері туризму.

1. Основні тенденції глобального розвитку, які впливають на країнознавчі дослідження. Система географічних наук в туризмі.
2. Основні ознаки сучасного світового ринку. Просторова система світового господарства. Нерівномірність світового соціально-економічного розвитку.
3. Основні теоретичні проблеми і дискусійні питання цивілізаційного підходу. Проблема чисельності цивілізацій світу.
4. Ознаки сучасних (існуючих) цивілізацій. Підходи до виділення людських цивілізацій. Причини зіткнення цивілізацій на сучасному етапі.
5. Особливості та специфіка туристичного країнознавства. Система країнознавчої інформації.
6. Типова програма країнознавчого дослідження.

Питання для самосамоконтролю

1. Туристичний центр.
2. Туристська дестинація.
3. Джерельна база країнознавчих досліджень в туризмі.
4. Методика та технологія пошуку, накопичення і обробки країнознавчої інформації

Індивідуальне завдання: охарактеризуйте одну світових монархій та

республік. Виділити туристичну складову розвитку країни.

Дослідно-аналітичні завдання:

1. Основні об'єкти туристичної інфраструктури в регіоні.
2. Особливості розвитку індустрії туризму в країнах світу (Туреччина, Єгипет, ОАЕ, Туніс, Чорногорія, Хорватія, Іспанія, Греція).

Методичні рекомендації: виконане завдання подається у письмовій формі. Текст друкується на папері формату А4 (розміром 210 x 297 мм) через 1,5 інтервали, розмір шрифту – 14 (Times New Roman). Аркуш має береги: верхній та нижній – 25 мм, лівий – 30 мм, правий – 10 мм. Абзацні відступи у тексті мають дорівнювати 5 знакам (1,25 см). Захист виконаних індивідуальних завдань відбувається за графіком їх проведення.

Інформаційні джерела: 1, 3, 4, 5, 11, 14.

Практичне заняття 3

Природно-географічна характеристика країни

План

1. Сутність і співвідношення наукових понять "простір" і "територія". Поняття "територія держави". Основні властивості території. Характеристика соціально-економічних та демографічних властивостей території.

1. Сутність поняття "географічне положення країни" і його категорії. Основні властивості географічного положення як наукового поняття.

2. Географічне положення як умова розвитку туризму в країні. Характеристика політико-географічного положення. Особливості глобального, центрального і периферійного географічного положення.

3. Географічна характеристика країни з точки зору туризму. Природа як умова розвитку туризму.

4. Туристична характеристика клімату в країні. Основні і перехідні кліматичні пояси. Вплив природних зон на розвиток туризму в країнах.

5. Роль рельєфу в туристичній характеристиці природи країни.

6. Туристична характеристика водних ресурсів. Туристичне вивчення вод Світового океану і суші.

7. Туристична характеристика рослинного та тваринного світу країни.

8. Природоохоронна діяльність в країні з точки зору туризму.

9. Унікальні природні явища та природні об'єкти в країні як об'єкти туризму.

Питання для самоконтролю

1. Послідовність опису природного середовища країни.

2. Визначення кліматичних поясів і параметрів клімату та їх впливу на туристичну активність в країні.

3. Підземні води та їх роль у підвищенні туристичної привабливості країни чи регіону.

4. Визначення природних рослинних зон у країні.

5. Опис природоохоронних територій.

Інформаційні джерела: 2, 3, 4, 9, 11.

Практичне заняття 4.

Політична, економічна та історична характеристика країни.

План.

1. Вплив політичних умов у країні на розвиток туризму.
2. Сутність відмінностей держави і країни та республіки і монархії.
3. Політична характеристика держави. Визначення наявності залежних та спірних територій.
4. Етапи у формуванні політичної карти світу. Тенденції у формуванні політичної карти світу на початку XXI ст.
5. Економічні умови в країні та їх вплив на розвиток туризму. Типізація країн за рівнем соціально-економічного розвитку.
6. Оцінка галузевої структура економіки країни.
7. Роль історичної інформації в підвищенні туристичній привабливості країни.
8. Характеристика найбільших глобальних міжнародних утворень. Сутність і характеристика спеціалізованих організацій ООН, їх роль в розвитку туризму.

Питання для самоконтролю

1. Визначення форми правління в країні.
2. Адміністративно-територіальний поділ.
3. Державні символи.
4. Ступінь розвитку туристичної інфраструктури.
5. Історія становлення держави, історія народів, видатні історичні події, видатні історичні особи, історичні регіони.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 8, 9, 11, 15.

Практичне заняття 5.

Соціальна характеристика та культура країни.

1. Населення як фактор та суб'єкт розвитку туризму в країні.
2. Показники якості населення в туристичній характеристиці країни (статеві-вікова структура, тривалість життя, якість здоров'я, якість життя).
3. Туристична характеристика народів країни.
4. Основні релігії світу та географія їх поширення. Характеристика релігійного складу населення. Вплив релігії на сферу туризму.
5. Туристична характеристика культури народу. Культурні традиції народу в туристичній характеристиці країни.
6. Основні мовні сім'ї. Роль мови як елемента класифікації народів світу.
7. Країнознавчий зміст расового складу населення. Основні расові типи людей.
8. Проблеми міжцивілізаційних взаємовідносин в умовах глобалізації.

Питання для самоконтролю

1. Розміщення та щільність населення в розрізі країн і регіонів.
2. Агломерати та мегаполіси країни.
3. Форми сільського розселення в країні.
4. Визначення расового, етнічного та національного складу населення.

Інформаційні джерела: 2, 9, 11, 15.

Практичне заняття 6.

Спеціальна туристична характеристика країни.

План.

1. Стан розвитку туристичної галузі в країні та її місце на міжнародному ринку туристичних послуг.

2. Структура та динаміка туристських потоків, грошових надходжень та витрат.
3. Види туристичних ресурсів. Об'єкти туризму за класифікацією.
4. Розвинуті види туризму в країні та їх географія.
5. Спеціальна туристична інформація про країну.
6. Митні правила, обмеження та туристичні формальності країни.
7. Правила поведінки в країні.
8. Органи управління туризмом та туристична політика. Рекорди країни.

Питання для самостійного вивчення

1. Наявність і роль в країні релігійного права.
2. Етнічні, етнографічні та національні традиції.
3. Традиції та культура харчування народів.
4. Релігійні особливості та обмеження у харчуванні.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 11, 12, 15.

Практичне заняття 7

Туристичне регіонознавство

План

1. Районування, як основний метод країнознавчого дослідження в туризмі. Принципи та критерії районування в туризмі.
2. Підходи до визначення регіонів, їх різномасштабність. Історико-географічні регіони. Сучасні підходи до регіонального поділу світу.
3. Особливості туристичного районування світу згідно з ЮНВТО. Типологія країн за економіко-географічними передумовами сталого розвитку туризму.
4. Роль приморських територій у туристичній діяльності країни.
Вплив розміру території на суспільні процеси в країні. Сутність адміністративно-територіального поділу країн. Значення столиці країни.

Питання для самоконтролю

1. Країнознавство та статистична звітність підприємств туристичної індустрії.
2. Принципи та критерії районування в туризмі. Поняття регіону. Регіоналізація.
3. Межі регіону. Супермакрорегіон, макрорегіон, субрегіон. мезорегіон, мікрорегіон.
4. Сучасні підходи до регіонального поділу світу.
5. Історико-географічні субрегіони: Близький Схід, Середній Схід, Далекий Схід, Середня Азія, Сахель, Магриб, Левант, Закавказзя, Скандинавія, Прибалтика. Балканські країни.

Інформаційні джерела: 1, 3, 6, 9, 11, 15.

МОДУЛЬ II

Характеристика туристичних регіонів світу.

Практичне заняття 8.

Європейський туристичний макрорегіон

План.

1. Структура та загальна характеристика Європейського туристичного регіону.
2. Туристичне районування та зонування території країн СНД.
3. Туристичне районування та зонування території країн зарубіжної Європи.
4. Туристичне районування та зонування території країн Східного Середземномор'я.
5. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика європейського туристичного регіону.
2. Туристичне районування країн зарубіжної Європи.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму Франції.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму Іспанії.
5. Туристичні центри та розвинені види туризму Італії.
6. Туристичні центри та розвинені види туризму Великобританії.
7. Туристичні центри та розвинені види туризму Ізраїлю.
8. Туристичні центри та розвинені види туризму Туреччини.
9. Туристичні центри та розвинені види туризму Греції.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 14.

Практичне заняття 9.

Європейський туристичний макрорегіон.

План.

1. Туристичне районування та зонування території країн Центральної і Східної Європи.
2. Туристичне районування та зонування території країн Прибалтики.
3. Туристичне районування та зонування території країн Середньої Азії.
4. Туристичне районування та зонування території країн Закавказзя.
5. Туристичне районування та зонування території України, Білорусі, Молдови та Росії.

Питання для самоконтролю

1. Туристичні центри та розвинені види туризму Центральної Європи.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму Прибалтики.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму Середньої Азії.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму України.
5. Туристичні центри та розвинені види туризму Росії та Білорусі.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 4, 6, 9, 11, 14.

Практичне заняття 10.

Близькосхідний туристичний макрорегіон.

План.

1. Структура та загальна характеристика Близькосхідного туристичного регіону.
2. Туристичне районування та зонування території Єгипту та Лівії.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму в ОАЕ.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму в Саудівській Аравії.

Питання для самоконтролю

1. Вплив політичної ситуації на розвиток туризму в регіоні.
2. Вплив діяльності ІДІЛ (Ісламської держави) на туристичну сферу Сирії, Іраку, Туреччини, Ємену та інших країнах регіону.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 11, 14.

Практичне заняття 11.

Близькосхідний туристичний макрорегіон.

План.

1. Туристичні центри та розвинені види туризму у Йорданії.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму у Лівані та Сирії.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму в Іраці та Кувейті.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму в Омані та Ємені.

Питання для самоконтролю

1. Розкрити особливості сучасного стану розвитку туризму в Іраці та Сирії.
2. Розкрити особливості сучасного стану розвитку туризму у Лівії, Єгипті та Ємені (доповіді зробити на основі інформаційних джерел офіційного сайту ВТО).

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 11, 14.

Практичне заняття 12.

Південно-Азійський туристичний макрорегіон.

План.

1. Структура та загальна характеристика Південно-Азійського та Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону.
2. Туристичне районування та зонування території країн Південної Азії.
3. Туристичне районування та зонування території країн Південно-Східної Азії.
4. Туристичне районування та зонування території країн Східної Азії.
5. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Питання для самоконтролю

1. Туристичні центри та розвинені види туризму в Індії.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму у Китаї.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму в Японії.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму у Таїланді.
5. Туристичні центри та розвинені види туризму у Малайзії.
6. Туристичні центри та розвинені види туризму в Індонезії.
7. Туристичні центри та розвинені види туризму на Мальдівах.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 11, 14.

Практичне заняття 13.

Азійсько-Тихоокеанський туристичний макрорегіон.

План.

1. Структура та загальна характеристика Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону.

2. Туристичне районування та зонування території Австралії.
3. Туристичне районування та зонування території Океанії.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму у Новій Зеландії.

Питання для самоконтролю

1. Туристичні центри та розвинені види туризму Фіджі.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму у Французькій Полінезії.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму Вануату та Кірибаті.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму Соломонових Островів.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 11, 14.

Практичне заняття 14.

Африканський туристичний макрорегіон.

План.

1. Структура та загальна характеристика Африканського туристичного регіону.
2. Туристичне районування та зонування території країн Північної Африки (крім Лівії та Єгипту).
3. Туристичне районування та зонування території країн Західної Африки.
4. Туристичне районування та зонування території країн Східної Африки.
5. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Питання для самоконтролю

1. Туристичні центри та розвинені види туризму в Тунісі.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму в Марокко.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму в Кенії.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму в Танзанії.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 11, 14.

Практичне заняття 15.

Африканський туристичний макрорегіон.

План.

1. Туристичне районування та зонування території країн Центральної Африки.
2. Туристичне районування та зонування території країн Південної Африки.

Питання для самоконтролю

1. Туристичні центри та розвинені види туризму в ПАР.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму в Анголі.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму в Зімбабве.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму на Мадагаскарі.
5. Туристичні центри та розвинені види туризму в ДР Конго.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 11, 14.

Практичне заняття 16.

Американський туристичний макрорегіон.

План.

1. Структура та загальна характеристика Американського туристичного регіону.
2. Туристичне районування та зонування території країн Північної Америки.
3. Туристичне районування та зонування території країн Південної Америки.
4. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Питання для самоконтролю

1. Туристичні центри та розвинені види туризму в США.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму в Канаді.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму в Мексиці.
4. Туристичні центри та розвинені види туризму в Бразилії.
5. Туристичні центри та розвинені види туризму в Аргентині.
6. Проблеми залучення Антарктиди до туристичної сфери.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 14.

Практичне заняття 17.

Американський туристичний макрорегіон.

План.

1. Туристичне районування та зонування території країн Центральної Америки.
2. Туристичне районування та зонування островних країн і територій Карибського басейну.
3. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Питання для самоконтролю

1. Туристичні центри та розвинені види туризму в Домініканській Республіці.
2. Туристичні центри та розвинені види туризму на Кубі.
3. Туристичні центри та розвинені види туризму інших островних країн і територій.

Інформаційні джерела: 1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 14.

Перелік рекомендованих інформаційних джерел

1. Александрова А.Ю. География мировой индустрии туризма / А.Ю.Александрова. – М., 1998. – 315 с.
2. Александрова А.Ю. Международный туризм / А.Ю.Александрова. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 461 с.
3. Вишневська О.О. Туристичне країнознавство: підручник / О.О. Вишневська, А.Ю. Парфіненко, В.І. Сідоров. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
4. Географический справочник ЦРУ. – Екатеринбург: У-Фактория, 2005. – 704 с.
5. География международного туризма: Зарубежные страны: Учеб. пособие / Авт.-сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. – Мн.: Аверсэв, 2004. – 252 с.
6. География международного туризма: Страны СНГ и Балтии: Учеб. пособие / Авт.-сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, Я.И. Аношко и др. – Мн.: Аверсэв, 2004. – 252 с.
7. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посібник / В. Головченко, О. Кравчук. – К.: Нічлава, 2006. – 336 с.
8. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посібник / П.М. Ігнат'єв. – 2-е вид. – Чернівці: Книги-XXI, 2006. – 423 с.
9. Кифяк В.Ф. Організація туризму: навч. посіб. / В.Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.
10. Кусков А.С. Туристское ресурсосведение / А.С. Кусков. – М. : Академия, 2008. – 208 с.
11. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика : підручн. / М.П. Мальська, В.В. Худо. – 2-е вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
12. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник / М.П.Мальська, Н.В.Антонюк, Н.М.Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
13. Масляк П.О. Країнознавство : підруч. для студ. та викл. вищ. навч. закл. / П. О. Масляк.

– К.: Знання, 2008. – 292 с.

14.Нездойминов С.Г. Основы круизного туроперейтинга : учебн. пособ. / С.Г. Нездойминов. – Херсон: Гринь Д.С., 2013. – 320 с.

15.Окладникова Е.А. Международный туризм. География туристских ресурсов мира / Е.А.Окладникова. – М. – СПб., 2002. – 384 с.

16.Правовое обеспечение международного туризма: учебно-практ. пособие / Автор и исполнитель Жарков Г. Н. – Киев: Кондор, 2004. – 486 с.

17.Проблеми розвитку туристичного бізнесу : монографія / За заг. редакцією Г.П. Скляра, В.Г. Шкарупи. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 233 с.

18.Сенин В.С. Организация международного туризма / В.С. Сенин. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 336 с.

19.Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2009. – 427 с.

20.Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку [Текст] : монографія / за ред. М. О. Кизим, В. Є. Єрмаченко. – Х. : ІНЖЕК, 2012. – 472 с.

21.Туристичне країнознавство. Країни – лідери туризму / За ред. проф. Любіцевої О.О. – К.: “Альтерпрес”, 2008. – 436 с.

22.Христов Т.Т. Религиозный туризм / Т.Т. Христов. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 288 с.

23.Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму : підручн. / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. – К.: Знання, 2013. – 334 с.

24.Экономика и организация туризма: международный туризм: учебное пособие / Е.Л. Драчева, Ю.В. Забаев, Д.К. Исмаев и др.; под ред. И.А. Рябовой, Ю.В. Забаева, Е.Л. Драчевой. – 4-е изд., испр. и доп. – М.: КНОРУС, 2010. – 568 с.